

zomer 2019

GREENPEACE

magazine

HET WORDT EEN HETE ZOMER
WIJ ZIJN ER KLAAR VOOR

GREENPEACE

INTRO

Beste lezer,

Ik wil u graag bijpraten over natuurbranden in Rusland. Maar liever vertel ik over de mensen die deze branden bestrijden. Toen nieuwe boswetgeving ruim tien jaar geleden een streep zette door de natuurbrandpreventie, kwam Greenpeace Rusland in actie. Wist u dat er jaarlijks 40 miljoen hectare bos, veengrond en grasland in vlammen opgaat? Dat is tien keer Nederland! Daarom meldde ik mij afgelopen lente aan als vrijwilliger. Met een rugzak vol water liep ik door brandend bos, omringd door dappere mannen en vrouwen die ondanks de dikke rook precies weten waar ze moeten zijn. Ik heb ongelooflijk veel bewondering voor deze vrijwilligers gekregen. Ze beschermen inmiddels niet alleen hun eigen natuur, maar ook ons klimaat. U leest hun bijzondere verhaal op pagina 5.

Hartelijke groet, Anna

Anna Schoemakers

Directeur Greenpeace Nederland

VERDER IN DIT MAGAZINE

4 Koekje van eigen deeg

10 Dwarsliggen voor een betere wereld

13 Podcast: ongehoord goed verhaal over plastic

14 Wanneer was dit ook alweer...? Test uw kennis!

DE TOEKOMST VAN...

groene waterstof begint in Leuven

Zoveel liter groene waterstof per dag produceert een revolutionaire uitvinding van de KU Leuven: een zonnepaneel dat luchtvocht direct omzet in waterstofgas.

Waterstof wordt nu nog vooral gemaakt met goedkope fossiele energie. 10 jaar Leuven's onderzoek brengt de overstap naar groene waterstof dichterbij.

Een goed geïsoleerde eengezinswoning verbruikt jaarlijks 5.500 kWh aan elektriciteit. Daarvoor zijn slechts 20 'waterstofpanelen' en een 4 m³ opslagtank nodig.

Ter vergelijking: wie nu de stroom van zijn zonnepanelen wil opslaan, heeft 20 m³ opslagruimte nodig voor 150 Tesla-batterijen.

De waterstofpanelen worden gemaakt zonder giftige stoffen en schaarse edelmetalen. Dit maakt ze milieuvriendelijk, recyclebaar en geschikt voor goedkope massaproductie.

Ook onze regering ziet het belang van waterstof in de energietransitie; het huidige Klimaatakkoord noemt deze groene brandstof 124 keer.

250

WERK IN UITVOERING

Mogelijk gemaakt door u

Koekje van eigen deeg

Samen met driehonderd supporters traptten we in maart onze internationale 'Plastic Monster Ship Tour' af in Rotterdam: we bezorgden een plastic monster van 20 meter lang en 6 meter hoog bij eigenaar Unilever. Ondertussen onderzochten we aan de andere kant van de wereld de gevolgen van plastic-vervuiling. Wist u dat er bij de Filipijnen eilanden van plastic zijn ontstaan? Er is letterlijk geen grond, geen aarde. Alleen plastic op plastic. Na Unilever in Rotterdam koersten we naar Nijmegen voor het Plastival, een ontmoetingsplaats voor iedereen die alternatieven en inspiratie zoekt voor een plasticvrij leven. Over de Rijn vervolgden we de weg naar Vevey met een aantal tussenstops om aandacht te vragen voor onze actie maar ook voor deze zwaarvervuilde rivier: de Rijn heeft een van de hoogste concentraties microplastic ter wereld!

In het Zwitserse Vevey nam Nestlé zijn monster retour maar deed geen enkele toezegging. Unilever heeft zichzelf wel een doel gesteld: 'zoveel mogelijk plastic verpakkingen hergebruiken of recyclen'. Dat zijn mooie woorden, maar daar gaan we het niet mee redden. Op Instagram voeren we nu actie met 'A Plastic Monster A Day', en binnenkort kunt u ook uw stem uitbrengen tijdens de #mispaksel-verkiezing van 2019. Houd [facebook.com/greenpeacenederland](https://www.facebook.com/greenpeacenederland) in de gaten voor het laatste nieuws.

We moeten even bijpraten

Uit het nieuwe Greenpeace-rapport 'Pesticides and Beehealth' wordt opnieuw duidelijk dat bijen en andere nuttige insecten blootstaan aan tientallen giften die dodelijk voor ze zijn. Sinds 2013 ligt de BeeGuidance klaar om bijen en andere insecten te beschermen tegen dit soort pesticiden. Greenpeace is groot voorstander van deze nieuwe beoordelingsmethode. Bestuivers zijn van levensbelang voor onze dagelijkse maaltijd; zo'n 70 procent van onze belangrijkste voedselgewassen zijn afhankelijk van bestuiving. Maar de invoering van de BeeGuidance wordt al jaren getraïneerd en uitgesteld. Dat is mede te danken aan de sterke lobby van Bayer, BASF en Syngenta waar ook Nederland naar luistert, ontdekte journalistieke waakhond Follow The Money. Samen met onze 'collega's' van SumofUs en honderdduizenden bijensupporters eisen we nu van de Europese leiders dat ze instemmen met een krachtiger voorstel en ruim baan geven aan gifvrije ecologische landbouw. [greenpeace.nl/bijen](https://www.greenpeace.nl/bijen)

Klimaatakkoord, top of flop?

Greenpeace maakt zich grote zorgen of de klimaatbeloftes die het kabinet deed, wel worden nagekomen. Afgelopen maart stelde het kabinet een CO₂-heffing in het vooruitzicht én een beperking van de afvang en opslag van CO₂. Ook zou de industrie een eerlijk deel gaan meebetalen aan de investeringen die nodig zijn voor de omschakeling naar een duurzame economie, en zouden huishoudens minder belast worden. Voor Greenpeace genoeg reden om weer aan de klimaattafels deel te nemen en constructief mee te denken over oplossingen voor een eerlijk en effectief Klimaatakkoord. Maar sindsdien krijgen we heel andere signalen en dat is zorgelijk. Zo schreef het kabinet opeens dat ze juist meer CO₂-opslag wil toestaan. En dan ook nog eens ten koste van de opwekking van duurzame energie. Ook wil het kabinet een maximumgrens instellen voor de productie van hernieuwbare energie, terwijl Nederland al in de achterhoede zit. De milieuorganisaties aan tafel vragen het kabinet om haar belofte na te komen en zich nog voor de zomer te committeren aan een eerlijk en effectief Klimaatakkoord waarin we de doelen halen, de lusten en lasten eerlijk verdeeld zijn en vol wordt ingezet op innovatie.

SMS 'BIJ'
NAAR 4333 EN
DONEER €3.

HOE ÉÉN RUGZAK EEN MILIEURAMP KAN VOORKOMEN

Op gewone schoenen en met slechts 20 liter water op de rug natuurbranden blussen: zo begon het blusteam van Greenpeace Rusland. Met minimale middelen zijn ze inmiddels ruim tien jaar de helden van de natuurbrandbestrijding. Dankzij een onverwachte gift kunnen ze nu niet alleen de bossen beschermen, maar ook ons klimaat.

Jaarlijks gaat in Rusland 40 miljoen hectare bos, veen- grond en grasland in vlammen op - dat is tien keer Nederland. De overheid doet amper iets, hoewel de enorme, vaak aangestoken branden grote hoeveelheden CO₂ uitstoten en unieke biodiversiteit en mensenlevens verwoesten. In Rusland ligt tweederde van het boreale woud; het grootste ecosysteem van onze planeet dat zich uitstrekt van Noord-Amerika tot Japan. Dit is het thuis van wolven, bruine beren, bizonen en rendieren. Veel trek- vogels overwinteren in dit insectenrijke gebied.

Elke lente en zomer trekt een dikke rooklaag over de graslanden en bossen van Rusland. Ontelbare roet- en stofdeeltjes veroorzaken veel gezondheidsklachten en leiden (in)direct tot duizenden sterfgevallen per jaar. Wetenschappers ontdekten dat zelfs de Noordpool sneller smelt door roetdeeltjes die op het ijs neer dwarrelen. Deeltjes die voor een groot deel afkomstig zijn van Russische gras- en bosbranden.

Het boreale woud is minder bekend dan het tropische regenwoud, maar minstens even belangrijk als CO₂- opslagplaats. Vooral in de talrijke venen ligt enorm veel koolstof - als dat vrijkomt, kunnen we de doelen van het Parijse klimaatakkoord wel vergeten. Veenbranden kunnen ondergronds maandenlang doorsmeulen en plotseling weer opblaaien; het bedwingen van deze branden vergt veel kennis en ervaring.

Het rampjaar 2010

Toen nieuwe boswetgeving ruim tien jaar geleden een streep zette door de natuurbrandpreventie, kwam Greenpeace Rusland in actie. In 2010, het jaar waarin een golf van bosbranden zelfs Moskou bedreigde en

55.000 MENSEN stierven door rookontwikkeling, bereikten de vrijwillige brandweerteams van Greenpeace een heldenstatus: zij trokken naar de hevigst getroffen gebieden om met gevaar voor eigen leven branden te blussen. En in 2015 voorkwamen ze samen met de goedwillende - maar zwaar onderbe- menste - beroepsbrandweer dat verwoestende vlammen de nucleair vervuilde gebieden rond Tsjernobyl bereikten.

Greenpeace hielp niet alleen met branden blussen, maar hield Russische burgers ook op de hoogte van de ware

omvang van de bosbranden via satellietbeelden en gede- tailleerde kaarten. Voor veel Russen en Russische media was de speciale Greenpeace-website *Forest Forum* de enige betrouwbare bron van informatie. Mensen belden steeds vaker Greenpeace in plaats van de brandweer, als de vlammen hun dorp naderden.

‘De overheid liet het compleet afweten’, vertelde vrijwil- lige brandweerman Benny in een eerder interview met Greenpeace Magazine. ‘Aan de lokale brandweermensen lag het niet, die wilden dolgraag aan de slag. Maar ze kregen er simpelweg de middelen niet voor. Onze cam- pagneleiders en vrijwilligers schoten te hulp. Onder meer met mobiele brandblussers op hun rug.’ Ook de reguliere brandweer en boswachters vertrouwden steeds meer op de deskundigheid van de Greenpeace-teams. Vooral om de extreem moeilijk te bestrijden veenbranden te blussen. Greenpeace Rusland gaf les, zelfs op de brandweer- opleidingen.

Hardnekkige mythes (ontkracht)

Maar Grigory Kuksin, leider van de brandweerteams van Greenpeace Rusland, realiseerde zich dat Greenpeace in het onmetelijk grote Rusland nooit álle bosbranden kan bestrijden. Zeker niet met de toenemende droogte door klimaatverandering. ‘In al die jaren dat ik metershoge vlammen bluste, vrijwilligers trainde, boswachters leerde veenbranden te herkennen, dorpsbewoners in nood hielp en probeerde ambtenaren in actie te krijgen, hoopte ik dat we ooit aan brandpreventie zouden toekomen. We hebben méér brandweerteams nodig die vervolgens zélf andere vrijwilligers kunnen trainen. Maar vooral: we moeten de oorzaken van de branden bestrijden. Dat betekent op grote schaal mensen voorlichten.’ Onderzoek wees uit dat ruim de helft van de Russen gelooft dat na- tuurbranden vanzelf ontstaan. Een grote misvatting: 90% van de branden ontstaat door menselijk toedoen. Door recreanten die smeulende peuken of flesjes laten liggen, maar ook door boeren die graslanden aansteken om snel van hun onkruid af te komen.

De grote droom van Grigory werd vorig jaar werkelijkheid dankzij de deelnemers aan de Nationale Postcode Loterij. Greenpeace kreeg onverwacht €2 miljoen om een groots project op te zetten dat naast het trainen en faciliteren van blusteams óók aandacht besteedt aan het voorkomen

van de natuurbranden. Fotografe en vrijwilliger Yulia Petrenko, gaat vaak met de brandweerteams mee en weet hoe belangrijk goede voorlichting is: ‘Mensen denken meestal niet na over de gevolgen van het verbranden van gras of wat er gebeurt als een sigaret uit een auto- raam wordt gegooid.’

‘IN SCHOOLBOEKEN STAAT NOG DAT BRANDEN UIT ZICHZELF ONTSTAAN’

‘De hardnekkige gedachte dat natuurbranden gewoon ontstaan, komt grotendeels omdat het zo in de schoolboe- ken staat,’ vertelt Yulia. ‘Daarom hebben we veel energie gestopt in het opbouwen van goede relaties met educatieve uitgevers. Dat lukte snel omdat we al jaren op Russische scholen lesgeven over het belang van de bossen en bomen planten met tienduizenden schoolkinderen. We zijn nu de eerste schoolboeken aan het corrigeren en mogen uitein- delijk 80% van alle schoolboeken in Rusland van juiste informatie voorzien. Ook werken we samen met producen- ten van de twee populairste tekenfilmseries voor kinderen. Miljoenen kinderen leren nu: het aansteken van een klein stukje gras kan het begin zijn van een milieuramp.’

Een Greenpeace-animatiefilmpje, met de razend popu- laire Sherlock Holmes in de hoofdrol, bleek dé manier om deze hardnekkige mythe voor een miljoenenpubliek te ontkrachten. Greenpeace zette in het afgelopen jaar ook een enorme mediacampagne op, samen met andere organisaties en de Russische overheid. Televisiespotjes verschenen op nationale zenders met een dagelijks bereik van ruim 50 miljoen mensen, grote schermen hingen in 668 winkelcentra, treinstations en overheidsgebouwen, radiocommercials waren te horen in 37 Russische regio’s en reclames verschenen op trams en metro’s. Het brand- blusproject deed mee aan het Jaar van de Vrijwilliger in Rusland en Grigory figureerde in een documentaire die in 2.000 steden en dorpen werd vertoond.

‘Man, vrouw, jong en oud: iedereen blust mee’

Intussen trainden Grigory en zijn collega’s een recordaan- tal vrijwilligers. In de kwetsbaarste regio’s zijn honderden mensen - man, vrouw, jong en oud - klaargestoomd om branden te blussen én te voorkomen. Belangrijkste les: wees er op tijd bij, voordat een veenbrand uit de hand loopt of ondergronds gaat en maanden later hele bossen in brand zet. Greenpeace voorziet de teams van transport- middelen, uitrusting, beschermende kleding, gereedschap voor het meten van veentemperatuur en drones voor het lokaliseren van branden. Ze leren beginnende veen- brandjes herkennen én blussen. Vanuit coördinatiecentra organiseren de sterkste vrijwilligersgroepen inmiddels hun eigen trainingskampen, lichten bewoners voor en onderhouden contact met de autoriteiten.

Greenpeace Nederland directeur Anna Schoemakers wilde graag met eigen ogen zien hoe de Russische teams te werk gaat en meldde zich aan als vrijwilliger. In april dit jaar ging ook zij met een grote zak water op haar rug letterlijk met de hand de brandhaarden te lijf. ‘Deze mannen en vrouwen doen ongelooflijk werk’, zegt Anna. ‘Je moet als je blust met zoveel dingen rekening houden: is er een plek in de buurt waar ik water kan bijvullen? Loop ik nog wel goed en is het veilig? Waar zitten de hotspots? Het blusteam weet precies wat het moet doen en handelt razendsnel.’

De succesvolle oogst - in één jaar tijd

Al één jaar na de start van het project zijn de resultaten van Greenpeace Rusland en zijn honderden vrijwilligers verbluffend. Het belangrijkste doel - 30% minder branden in het voorjaar, als de eerste veenbranden ontstaan en ondergronds gaan - is ruimschoots gehaald. Het aantal catastrofale veenbranden daalde zelfs met 90% in plaats van de geplande 80%. Een enorme winst voor het klimaat: de Russische brand- weerteams voorkwamen zo de uitstoot van minstens

1,28 GIGATON CO₂ Ook de mediacampagne was een groot succes: 29,4 miljoen mensen zagen, lazen of hoorden onze boodschap. En een uitvoerig opinieonderzoek wees uit dat het aantal mensen dat de werkelijke oorzaken van natuurbranden kent, steeg van 28% naar 33%. Voor één jaar campagnevoeren is dat een enorm succes. ➤

'MIJN MISSIE? MENSEN LATEN ZIEN WAAROM DE NATUUR TEGEN VUUR BESCHERMD MOET WORDEN'

➤ Dat succes zou nog veel groter kunnen zijn als Greenpeace, net zoals in de republiek Boerjatië, de actieve steun krijgt van de overheid. In Boerjatië steeg het percentage inwoners dat menselijke activiteit ziet als belangrijkste oorzaak van natuurbranden van 53% naar maar liefst 82%! Greenpeace en haar partners werken daarom ook hard om de autoriteiten te overtuigen. Hun lobbywerk bij overheidsinstanties leidde ertoe dat regio's in onder meer Siberië de komende jaren minstens 1,14 miljoen hectare bosgebied niet zoals gepland 'gecontroleerd' zullen platbranden. Belangrijk, omdat er in de praktijk vaak geen brandweer beschikbaar is om daadwerkelijk controle uit te oefenen, waardoor het vuur om zich heen grijpt en enorme bosgebieden in de as legt.

We vroegen én kregen van de Nationale Postcode Loterij nog een extra bijdrage om drooggelegde veenmoerassen te herstellen, onder leiding van een Duitse expert. Bijvoorbeeld rond het Baikalmeer, waar vrijwilligers elk jaar opnieuw branden moeten blussen. Het eerste extreem brandgevoelige veengebied is intussen onder water gezet.

Greenpeace Rusland leidt sinds kort ook buiten eigen land brandweerteams op. In Indonesië bijvoorbeeld, waar veenbranden een minstens even groot probleem zijn, trinden de Russen hun Greenpeace-collega's. Ook de Nederlandse brandweer toont interesse voor de Russische ervaringen en is voornemens een bezoek te brengen aan hun overzeese collega's. Logisch, want ook in ons land neemt het aantal natuurbranden sterk toe en zet de brandweer speciale teams in die handmatig de branden bestrijden. Er is zelfs sprake van een uitwisseling van kennis. Zo reikt de invloed van dit brandweerproject nóg verder dan de uitgestrekte bossen van Rusland en beschermen zij niet alleen onmisbaar woud, maar ook ons wereldwijde klimaat. ☺

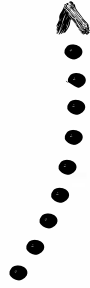

Dit is Yulia Petrenko. Zij is fotografe en vrijwilliger bij een van de Russische brandweerteams: 'Mensen realiseren zich niet dat het verbranden van gras, of het wegschieten van een peuk een milieuramp kan veroorzaken. Mijn werk brengt daar verandering in.'

IS HERCULES TE VERSLAAN?

29 april, Rypefjord, Noorwegen

Het Noorse bedrijf Equinor blijft pogingen doen olie uit het Noordpoolgebied te winnen. Even volhardend protesteren onze actievoerders op het boorplatform West-Hercules.

DWARS LIGGER

Greenpeace komt vreedzaam en inventief in actie voor een groene wereld. Dat doen we 365 dagen per jaar, in 55 landen.

EINDE AAN DIERENLEED

4 april, Moskou, Rusland

Greenpeace eist de vrijlating van tientallen beluga's en orca's met een 3D-tekening in hartje Moskou. In kooien wachten ze op hun verkoop aan de Aziatische entertainmentindustrie. Deze zomer worden alle dieren vrijgelaten.

SUPERMARKTGIGANT-ISCH VERVUILEND

31 maart, Manchester, UK

Ruim 7.000 mensen klagen bij Sainsbury's die zich niks aantrekt van het plasticprobleem. Onder-tussen voorzien actievoerders de winkels van een passender logo.

Monster komt thuis

16 april, Arlington, VS

Ook het Amerikaanse hoofdkan-toor van Nestlé wordt gecon-fronteerd met zijn creatie. Het bedrijf produceert jaarlijks 1,5 miljoen ton aan wegwerpplastic.

BREXIT EXIT

10 april, Brussel, België

Terwijl het klimaat schreeuwt om daadkracht, verliezen we kostbare tijd aan Brexit-besluiteloosheid. Ook Greenpeace is er klaar mee!

SUBSIDIES OP STAL

30 maart, Rome, Italië

Niet langer subsidies verstreken voor megastallen. Met deze gigantische karbonade (inclusief antibioticaspuut) op drukbezochte markten, zetten we aan het Italiaanse parlement deze eis kracht bij.

spiegel voorhouden

13 mei 2019, Brussel, België

Met deze abri-actie in de buurt van hun kantoor, vragen we terughoudende Europese partij-leiders ecologische landbouw te gaan steunen.

FRISSE LUCHT SVP!

24 maart, Lyon, Frankrijk

Meer dan 20.000 bewoners steunen onze oproep aan de bur-gemeester om 'rapidement' wat te doen aan de luchtvervuiling.

WIN-WIN SITUATIE

29 maart, Beijing, China

Een kunsttentoonstelling laat de waarde van elektronica zien: goede recycling kan China in 2030 27 miljoen ton afval besparen en €17 miljard aan waardevolle metalen opleveren.

Over consumptie

22 maart, Bremen, Duitsland

Elk kwartaal een nieuwe outfit? Dat is nergens goed voor! Dat kleding mooi, tijdloos én duurzaam kan zijn, laten mode-studenten zien in onze rond-reizende expositie.

kort nieuws

Groene woordenschat groeit

Vliegschaamte, treintrots, klimaatdepressie: de aandacht voor het klimaat leidt tot nieuw vocabulaire. De term vliegschaamte vindt zijn oorsprong in het Zweedse flygskam dat geïntroduceerd werd toen hun Olympische biathlonkampioen Björn Ferry besloot niet langer te vliegen maar te gaan trainen. Inmiddels wordt de schaamte wereldwijd ook op andere terreinen gevoeld. Neem Nederland. Nadat bekend werd dat wij met ons allen vorig jaar 242 miljoen pakketjes thuis lieten bezorgen, dook het woord 'bezorgschaamte' op. Vleeswroeging, klimaatzonde, ecorexia, milieumelancholie en rijkschaamte zijn ook al gespot. Het Instituut voor de Nederlandse taal legde de trend voor u vast: ivdnt.org/groenewoordenboekje.

Win boek: *Hoe gaan we dit uitleggen*

Jelmer Mommers schrijft al sinds 2015 over klimaat en energie voor het onafhankelijke journalistieke platform *De Correspondent*. Meerdere malen onthulde hij pikante feiten over onder andere Shell. In zijn boek *Hoe gaan we dit uitleggen* vat hij het klimaatprobleem kernachtig samen: 'We zitten ongelooflijk in de shit.' Toch is het vooral een optimistisch boek over de kracht van het tegengeluid. Jelmer is ervan overtuigd dat we nog altijd zelf kunnen bepalen hoe erg het wordt. Geïntrigeerd? Stuur dan voor 20 augustus een mailtje naar redactie@greenpeace.nl, want Greenpeace Magazine mag drie exemplaren verloten. Alleen winnaars ontvangen bericht.

WIN!

Lezersvraag: 'Is de waterstofbus beter dan de elektrische?'

Adelheid Jochemsen uit Delfzijl pakt vaak de waterstofbus naar Groningen. Lekker stil én schoon. Maar dat zijn elektrische bussen toch ook? Adelheid vraagt ons daarom: 'Wat is nu eigenlijk beter?' Energie-expert Faiza Oulahsen legt het uit: 'Energie kun je opslaan in batterijen maar ook in waterstof. Een elektrische bus moet na 80 kilometer urenlang aan de lader hangen. Een waterstofbus zet zelf energie uit waterstof om in stroom, genoeg voor 400 kilometer en is in een paar minuten weer volgetankt. Waterstof lost dus het opslagprobleem van duurzame energie op en is daarmee de batterij van de toekomst voor dit soort grootvervoer. Wist u al dat Greenpeace samen met de grootste energiebedrijven en -verbruikers aan een waterstof-revolutie werkt? De eerste drie fabrieken die windenergie opslaan in waterstof staan gepland voor 2022.'

WAT WILT U?

Heeft u al over de revolutionaire ontdekking in Leuven (pag. 3) gelezen? Of de lezersvraag over de waterstofbus? De redactie is benieuwd of u in het volgende magazine meer over dit soort ontwikkelingen wilt lezen. We horen het graag! redactie@greenpeace.nl

© Noel Guevara / Greenpeace

Luistertip: podcast over plasticvrij leven

'Nooo, not the broccoli. Free the broccoli!' Kate Nelson, de *Plastic Free Mermaid*, reageert geschokt als radio-dj Yoeri Leeftang vertelt dat de broccoli in onze supermarkten in plastic is verpakt. Kate is een van de vier bijzondere gasten die in onze nieuwe podcast hun visie op plastic geven. Wetenschappers Erik Zettler en Maarten Erich delen hun nieuwste inzichten over de impact van plastic op de oceanen, dieren en onszelf. *Foodie* Rens Kroes vertelt hoe zij haar boodschappen plasticvrij doet en de Australische Kate Nelson legt uit wat u zelf kunt doen om net als zij volledig plasticvrij te gaan leven. Tips over het maken van tandpasta en zonnebrandcrème deelt ze maar al te graag op act.gp/plasticpodcast.

Win: varen met de eerste E-rubberboot

We hadden al de *Rainbow Warrior* die met de nieuwste duurzame technieken is gebouwd. Onze actievoerders en materialen vervoeren we met een elektrische bus. Maar de batterijen waren nog te groot en zwaar voor onze rubberboten. Daarom zijn we ontzettend blij dat een aantal betrokken donateurs de handen ineensloeg en Greenpeace de nieuwste accu bezorgde. Dankzij hen beschikken we vanaf juli over de eerste 100% elektrische RIB (*Rigid Inflatable Boat*) ter wereld! Om dit te vieren, verloten we twee vaartochtjes voor elk drie personen in onze gloednieuwe E-rubberboot, op vrijdag 27 september tussen 15:00 en 17:00 uur. Wilt u kans maken? Stuur een mail naar redactie@greenpeace.nl. Alleen winnaars ontvangen bericht.

WIN!

40 JAAR GREENPEACE IN NEDERLAND

Een kleine groep mensen in een gammel bootje protesteert tegen kernproeven van de VS. Zo begint Greenpeace in 1971. Vanaf dat moment schudt ze de wereld wakker met acties tegen kernafval en gif, voor de oceanen, bossen en het klimaat. Dankzij u schrijven we in Nederland al 40 jaar aan deze geschiedenis mee. Wat weet u eigenlijk nog van die tijd?

1977 WNF-actie: 'Gééff om de natuur'

Samen met de TROS organiseert het WNF een benefiet-actie. Daarvan gaat 40.000 gulden naar Greenpeace voor een actieschip tegen de walvisjacht. Het WNF stelt één voorwaarde: open een Nederlands Greenpeace-kantoor.

1978 Stop de zeehondenjacht

Uit protest tegen het doodknuppelen van zeehonden beklimmen twee alpinisten met een spandoek de Domtoren; een ongeëvenaarde actie die in Nederland veel losmaakt.

In 1982 verbiedt Europa de bonthandel van zeehondenpups.

Steuncomité

Vanuit zijn huis verkoopt de secretaris van het 'steuncomité Greenpeace Nederland' Greenpeace-sweaters en LP's met walvisgeluiden.

1978

1979 7 weken Top 40

De popgroep Teach-In brengt de single 'Greenpeace' uit die in een mum van tijd 60.000 gulden opbrengt voor een rubberboot tegen de walvisjacht. Het draagvlak is zó groot dat Greenpeace Nederland wordt opgericht.

In 1986 komt er een tijdelijk verbod op de commerciële walvisjacht.

1979 De Noordzee is geen afvoerput

Bayer dumpst in 1979 550.000 ton gif 20 km uit de Nederlandse kust. Wat is de reactie van minister Tuynman als Greenpeace hiertegen protesteert?

- A Een verbod op het dumpen van (jaarlijks) 80 miljoen ton gif en kernafval in de Noordzee
- B Een boete van 50.000 gulden
- C Verzoek aan Bayer om 50 km uit de kust te dumpen

In 1982 stopt Bayer met de dumping. In 1993, na 15 jaar actievoeren, komt voor kernafvaldumping een internationaal verbod.

You can't sink a rainbow

Tijdens het vreedzame protest tegen kernproeven in de Stille Zuidzee, wordt de Rainbow Warrior gebombardeerd. De Nederlandse fotograaf Fernando Perreira komt om het leven. Wie is verantwoordelijk?

- A Niemand, het was een ongeluk
- B De Franse geheime dienst
- C Dat is nog altijd onbekend

1985

1985/1987 In actie voor Greenpeace

Veronica organiseert benefietavonden, het AD bedenkt de puzzelactie 'Deining' (opbrengst 2 miljoen gulden) en scholieren halen 3 miljoen gulden voor Greenpeace op.

Metten is weten

In deze jaren is onderzoek naar milieuschade nog zeldzaam. Greenpeace opent daarom zelf een wetenschappelijk laboratorium binnen de universiteit van Exeter in de UK.

1990 - 2000

1992 Bescherm de ozonlaag

CFK's en HFK's in koelkasten tasten de ozonlaag aan en versterken het broeikaseffect. Samen met wetenschappers en een noodlijdende Oost-Duitse koelkastfabrikant ontwikkelen we daarom de Greenfreeze. Hoeveel zijn er inmiddels in gebruik?

- A 600.000
- B 6 miljoen
- C 1 miljard

Greenpeace wint daarvoor in 1997 de Ozone Award van de Verenigde Naties.

Zuidpool beschermd 1993

Vijf jaar lang bivakkeren actievoerders, onder meer uit Nederland, op de Zuidpool uit protest tegen de plundering van dit kwetsbare natuurgebied. Met succes: Antarctica wordt internationaal beschermd. Voor hoe lang?

A Voor altijd natuurlijk
B Voor 50 jaar
C Voor 30 jaar

Actie kerncentrale Dodewaard

Als we bij Dodewaard de truck met kernafval tegenhouden, blijkt die leeg. Actie mislukt? Nee, want door de truck te bezetten, stoppen we deze levensgevaarlijke transporten twee weken lang. Hoe lang hadden we een truck mét kernafval tegen kunnen houden?

- A Hooguit 3 uur
- B 3 dagen
- C 6 dagen

1997

1993 Viva de Energierevolutie

Greenpeace komt als een van de eersten met een klimaatplan; het Energie[R]evolutie-scenario. Dit wordt steeds meer onze werkwijze: niet alleen protesteren, maar alternatieven onderzoeken en oplossingen aandragen.

1995 Hier gaat CO₂ de lucht in

Ervaren alpinisten beklimmen via een bliksemafleider de 185 meter hoge schoorsteen van de Hemwegcentrale in Amsterdam. De boete aan Nuon willen we betalen in de vorm van een windmolen maar die wordt geweigerd.

In 2017 besluit de overheid dat de Hemweg vervroegd dichtgaat.

Onmisbare vrijwilligers

Honderden mensen geven voorlichting over Greenpeace-werk, verzamelen handtekeningen of sluiten zich aan bij ons actieteam dat in 1993 wordt opgericht. Anno 2019 telt dit team 160 professionele actievoerders.

2000 – 2010

➤ 2002 Toch een milieuminister

Op paleis Huis Ten Bosch wordt een nieuw kabinet geïnstalleerd - zonder milieuminister. Schandalig, vindt Greenpeace. Daarom meldt onze campagne-leider Klimaat zich keurig in pak als 'de nieuwe milieuminister'. De bewaking laat hem gewoon door, totdat hij een spandoek ontrolt: publiciteit verzekerd.

Harry Potter gaat recycelen 2004

Veertien Nederlandse uitgevers drukken hun boeken niet langer op houtpulp uit oerbossen. In Canada zijn al 67 uitgevers overstap. Harry Potter deel V is daar in een oplage van 1 miljoen op 100% gerecycled papier gedrukt. Hoeveel bomen bespaarde alleen al dit ene boek?

- A 30.000
- B 20.000
- C 10.000

Help het klimaat in een handomdraai

Een spaarlamp indraaien: zo kan iedereen het klimaatprobleem aanpakken. Op de Amsterdamse wallen creëren we een Green Light District en ook premier Balkenende draait een spaarlamp in zijn Torentje. Hoeveel extra spaarlampen worden er door deze actie verkocht?

- A 50.000
- B 1 miljoen
- C 2 miljoen

2006

2005 Borssele

Na terroristische aanslagen in Madrid en Londen laat Greenpeace zien dat ook de kerncentrale Borssele een levensgevaarlijk doelwit is: een grote groep actievoerders komt gemakkelijk het terrein op en schildert een grote scheur op de koepel.

Techbedrijven gaan gifvrij 2006

Onze eerste groene elektronica-ranglijst verschijnt: welk bedrijf maakt het meeste werk van recycling en duurzame grondstoffen - en wie blijft hopeloos achter? Binnen twee jaar zeggen giganten als Sony, Apple, LG en Dell toe het gebruik van de gevaarlijkste chemicaliën uit te faseren.

2006 Amazonewoud beter beschermd

Nederland is een van de grootste importeurs van soja uit Brazilië. Dus voeren we regelmatig actie bij bedrijven als Cargill en blokkeren we sojaschepen. Onze internationale campagne heeft succes: er komt een moratorium op de handel in soja waarvoor Amazonewoud is verwoest.

Zaai veilig of zaai niet 2007

Op de Veluwe experimenteert het ministerie van Landbouw in het open veld met gentechnaïs. We bedekken de maïs met een zakje en zetten een confettikanon in om biologisch bloemenmengsel over de grond te verspreiden.

Educatie

De *Sirius*, die meer dan 150 keer in actie is gekomen op zeeën, rivieren en in havens, is deze jaren een educatieschip. Ze krijgt duizenden kinderen op bezoek die alles leren over het milieu, actievoeren en het leven aan boord van een actieschip.

2010 – 2019

2011 Barbies foute verpakking

Fabrikanten Lego en Mattel verpakken hun speelgoed niet langer in papier van Asia Pulp & Paper (APP) dat daarvoor de regenwouden van Indonesië verwoest.

Overname Shell 2012

'Mijn eerste besluit als directeur van Shell is simpel en doeltreffend: geen boringen op de Noordpool.' Via een livestream kondigt Greenpeace-directeur Sylvia Borren dit 'gewijzigde beleid' aan vanuit Shells directiekamer, nadat we het hoofdkantoor in Den Haag bezet hebben.

2013 Aan taaafel

We boeken een belangrijk succes op een minder zichtbaar onderdeel van onze klimaatcampagne. Greenpeace tekent met andere milieuchubs, bedrijfsleven en de overheid een belangrijke afspraak: het Nationaal Energieakkoord.

Dankzij 8 miljoen klimaathelden ziet Shell er in 2015 vanaf om bij de Noordpool naar olie te boren.

Arctic 30

28 Actievoerders en 2 journalisten protesteren bij een boorplatform van Gazprom in het Noordpoolgebied. Ze worden met geweld gearresteerd en de *Arctic Sunrise* wordt in beslag genomen. Wereldwijd eisen 2,4 miljoen mensen hun vrijlating: na twee maanden kunnen de 'Arctic 30' weer naar huis.

2013

2013 Red de bij

Nederland komt massaal in actie voor de bij en zo ook onze vrijwilligers: samen protesteren bij supermarkten en tuincentra, staan op de huishoudbeurs en bouwen bijenparadijzen. Jumbo steunt als eerste super de bij en in 2018 verbiedt de EU de drie schadelijkste pesticiden. Met welke kreet vraagt Greenpeace aandacht voor de bij?

- A Red de bij, maak je supermarkt gifvrij
- B Red de bij en jezelf erbij
- C Red de bij en maak jezelf blij

Historisch Klimaataakkoord 2015

195 Landen bereiken een historisch Klimaataakkoord in Parijs. Wat is afgesproken?

- A Het verdrag is bindend
- B De temperatuur mag deze eeuw met niet meer dan 2 graden stijgen
- C Rijke landen helpen ontwikkelingslanden financieel bij het halen van doelen

Hout de dief

Na jarenlang actievoeren en lobbyen wordt eindelijk de Europese wet van kracht die de handel in illegaal hout verbiedt. Hierin gaat evenveel geld om als in de handel in cocaïne. Het verschil is: voor de bestrijding van drugs-handel zijn miljarden beschikbaar.

2018 Geen deal!

Geen overwinning, maar wel een statement van formaat: onze milieucoalitie stapt uit het Klimaataakkoord. Luchtvaart en veeteelt worden de hand boven het hoofd gehouden en de grootste vervuilers betalen niet mee. Daar kunnen we onze handtekening niet onder zetten.

Groene data

Grote databedrijven waaronder Facebook, Apple en Google beloven dit decennium over te stappen op groene stroom. ☺

Antwoordem: 2004 A, 2006 C, 2013 A, 2015 A, B en C

ZAAI VEILIG OF ZAAI NIET
GREENPEACE

Klimaatbeweging

Voor al in de beginjaren werden onze protesten tegen CO₂-uitstoot met hoongelach ontvangen. Hoe anders is dat tegenwoordig! We staan nog steeds in de frontlinie maar nu als onderdeel van een beweging die zich niet laat stoppen. Zeker niet in Nederland:

Meer fietspad in Mexico-stad

Dagelijks wagen duizenden mensen zich al fietsend op de vijfbaansnelweg, dwars door deze miljoenenstad en de uitlaatgassen. Na jaren actievoeren komt er nu een 15 kilometer lang fietspad zodat iedereen die dat wil eindelijk de file en vervuiling kan omzeilen.

Vrijspraak voor Schier-actie

In 2018 protesteerden actievoerders op het gasboorplatform bij Schiermonnikoog tegen proefboringen. Volgens de rechtbank valt de actie onder vrijheid van meningsuiting en recht op betoging én was hij veilig uitgevoerd. De geldboetes die het OM eiste zijn daarom afgewezen en we krijgen alle in beslag genomen materialen terug. Toch gaat het OM in hoger beroep.

Arctisch koraal beschermd

Door het steeds sneller smeltende ijs zijn tien kwetsbare ecosystemen in de Barentszee hun bescherming verloren. Greenpeace onthulde dat de sleepnetvisserij daar gretig gebruik van maakt. Na drie jaar van acties en lobbywerk verklaart de Noorse regering deze unieke koudwaterkoraalriffen verboden terrein.

India gaat het dak op

India is met meer dan 300 zonnige dagen per jaar ideaal voor een *Rooftop Revolution*. En die komt eraan! De regering steekt €5,9 miljard in zonnepanelen voor steden zodat deze groener en smogvrij worden. In 2022 gaat India daardoor van 3,4 naar 40 Gigawatt zonne-energie.

2014

Aan de vooravond van de VN-klimaatop in New York gaan wereldwijd 675.000 mensen de straat op. In Amsterdam komen 5.000 mensen bij elkaar en eisen échte verandering.

2015

Urgenda wint de rechtszaak tegen de Nederlandse Staat. Eind 2020 moet de uitstoot van broeikasgassen met minimaal 25% zijn teruggedrongen ten opzichte van 1990.

2016

Om de twee weken vragen de 'Grootouders voor het Klimaat' politici bij de Tweede Kamer om meer actie: 'Ook onze kinderen hebben recht op een leefbare wereld.'

2018

De 15-jarige Greta Thunberg staakt bij het Zweedse parlement voor naleving van het Parijsakkoord. Ze wordt een icoon van de klimaatbeweging en ontmoet daardoor de Paus, spreekt op de VN-klimaatconferentie in Katowice, bij het Europees Parlement en inspireert ook de Nederlandse jeugd.

2019

Youth for Climate trekt naar Den Haag: 15.000 Nederlandse scholieren en studenten eisen vergaande klimaatmaatregelen. Hun gesprek met Rutte en Wiebes is teleurstellend. Daarom gaan de 'klimaatpijelaars' nog altijd de straten op.

2019

Students for Climate staakt iedere donderdag tegen het falende klimaatbeleid. 'We willen systeemverandering in plaats van klimaatverandering'.

2019

Milieudefensie start de Klimaatzaak tegen Shell. Greenpeace, andere organisaties en 17.000 bezorgde burgers worden mede-eiser en stellen Shell aansprakelijk voor het aanrichten van wereldwijde klimaatschade.

2019

Ondanks het noodweer lopen 40.000 mensen mee met de Eerlijke Klimaatmars, medegeorganiseerd door Greenpeace. Nog niet eerder was er in Nederland zo'n groot klimaatprotest geweest.

2019

Al 40 jaar komt Greenpeace samen met u in actie voor een beter klimaat. Bedankt!

© Maaike Schauer / Greenpeace

SCHEPEN-UPDATE

Esperanza

0.000944, -19.999979
Mid-Atlantische Rug

In actie tegen zeebodemmijnbouw in de Lost City op de Atlantisberg: een complex ecosysteem van hydrothermale 'schoorstenen'. Ze bevat cruciale informatie over het ontstaan van het leven op aarde en is van grote ecologische waarde.

Rainbow Warrior

40.689858, 13.655645
Onderweg naar Italië

Met acties en bijeenkomsten aan boord ondersteunt het schip onze oproep aan Europese leiders om de doelen uit het Parijsakkoord te halen en de luchtkwaliteit te verbeteren.

Arctic Sunrise

52.385714, 4.948533
Oranjewerf, Amsterdam-Noord

Legt aan voor onderhoud in het droogdok en reparatie van de hijskraan. Zet daarna koers naar het Amazoneregenwoud om in actie te komen tegen oprukkende landbouwbedrijven.

WEET U NOG?

VOOR UW TIENTJE BEGEVEN WE ONS OP GLAD IJS

Het doodkruipen van zeehondjes gebeurt nog steeds. De strijd ertegen door Greenpeace gaat door. Voor één tientje van u bespuiten we zeehondjes met verf. Waardoor de pels onbruikbaar wordt voor de handel. Dat vechten doen we zonder wapens. Maar zonder dat tientje redden we het niet.

U blijft thuis, maar helpt ons met minimaal 'n tientje. Meer geld geven mag ook, graag zelfs. U wordt 4 x per jaar op de hoogte gehouden met onze Greenpeace kwartaalkrant. Bedankt, u hoort nog van ons.

Doez ben opsturen naar Greenpeace Nederland, antwoordnummer 10734, 1000 RA Amsterdam. (Postzegel niet nodig) Bellen mag ook: 020-236545. U krijgt per omgaande 'n acceptatie en bent donateur.

GREENPEACE

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

IK BLIJF THUIS, MAAR HELP GREENPEACE

Greenpeace Nederland bestaat 40 jaar.

Ga vanaf pagina 14 mee terug in de tijd en stel uw geheugen op de proef.

COLOFON

© zomer 2019 Greenpeace Magazine
Stichting Greenpeace Nederland

Greenpeace Magazine verschijnt
3 keer per jaar.
Meld u aan voor onze actiemails
via greenpeace.nl/ikdoemee.

ISSN: 0166-4506

Postadres: Postbus 3946,
1001 AS Amsterdam
Bezoekadres: NDSM-Plein 32,
1033 WB, Amsterdam
Voor administratieve vragen:
Supportercare: 0800 422 33 44 (gratis)
of greenpeace.nl/contact
Rekeningnummer:
NL89 TRIO 0338 8885 00

Opmerkingen en suggesties over de
inhoud van Greenpeace Magazine kunt u
sturen naar redactie@greenpeace.nl.

Hoofredactie: Rita Borghardt
Eindredactie: Jacqueline Schuiling
Redactie: Rita Borghardt, Eveline Gillot,
Thomas Pool, Caco Verhees
Art direction en ontwerp:
Samantha van der Werff
Drukwerkcoördinatie:
Yuri Gunther Moor

Volg Greenpeace op greenpeace.nl.
Twitter: @GreenpeaceNL
Facebook: Greenpeace Nederland
Instagram: @greenpeacenl

Greenpeace Magazine is gedrukt op
100 procent hergebruikt en chloorvrij
gebleekt papier.

GOED DOEL

GREENPEACE